

z vsu Rusijo. Pomen je velik! Že v gospodarskem oziru, kajti v Ukrajini je nakupičnih prav mnogo živil, ki se jih bode osrednjim državam dovažalo, kar je v mirovni pogodbi natančno določeno. Nova ukrajinska republika leži zdaj med nami in ostalo Rusijo, tako da z zadnjo nimamo skoraj nobene meje več. To je iz vojaško-političnega stališča velevažno. Konečno pa moramo še opomniti velikanski vtis, ki ga mora ta sklenjeni mir na ostale naše sovražnike napraviti. Mnogo vojaštva nam postane prostega in tako bomo čilejše ter lažje premagali one velike težave, ki nas še čakajo do uresničenja svetovnega mira!

Slovo iz Brest-Litovska.

K.-B. Brest-Litovsk, 11. februarja. Danes se je vršila slovesna pojedina diplomatskih odposlanstev. Minister grof Czernin imel je ob tej priliki v imenu zastopstev četverozveze in Ukrajine nagovor, v katerem je feldmaršal princ Leopoldu bavarskemu za prvi vrhovnemu poveljstvu Ost zavžito gostoljubnost zahvalo izrekel. Feldmaršal je odgovoril s toplimi besedami, pri katerih je naglašal pomen v Brest-Litovsku izvršenega mirovnega dela. Vsa odposlanstva odpotujejo tekom današnjega in jutrajšnega dneva.

Sklenjeni mir v Ukrajino.

K.-B. Brest-Litovsk, 9. februarja. Mirovna pogodba z Ukrajino je bila danes ob 2. uri zjutraj podpisana.

* * *

Pogodba se v splošnem glasi tako-le:

I. Nemčija, Avstro-Ogrska, Bolgarija in Turčija na eni strani in ukrajinska ljudska republika na drugi strani izjavljajo, da je vojno stanje med njimi končano. Pogodbo sklepajoče stranke so odločene, živeti med seboj v bodoče v miru in prijateljstvu.

II. 1. Med Avstro-Ogrsko na eni strani in ukrajinsko ljudsko republiko bodejo, v kolikor se dotikajo meje teh sil, one meje obstojale, ki so obstojale pred izbruhom sedanje vojne med Avstro-Ogrsko in Rusijo. — 2. Bolj severno bode potekala meja ukrajinske ljudske republike od Tarnograda začeto v splošnem po črti Bilgorij itd. (Imena prinesemo v kratkem s potrebnim zemljevidom.)

3. Ako bi ukrajinska ljudska republika imela še s kako drugo silo četverozveze skupne meje, se obrzhi to posebnim razpravam.

III. Izpraznenje zasedenih pokrajin se bode takoj po uveljavljenju te mirovne pogodbe pričelo.

IV. Diplomatske in konzularske zveze s pogodbo sklepajočimi silami se bodejo takoj po uveljavljenju pogodbe zapriete.

V. Pogodbo sklepajoče stranke se odrekajo medsebojno na povračilo vojnih stroškov ter na povračilo vojnih škodb.

VI. Obojestranske vojne vjetnike se odpusti v njih domovino, v kolikor nočejo v dosedanjem svojem bivališču ostati ali pa se v kako drugo deželo podati.

VII. Za čas do 31. julija t. l. se zavežejo pogodbo sklepajoči deli, oddajati med seboj svoje preostanke na kmetijskih in industrijskih pridelkih. Množine blaga in cene bode določila posebna komisija, ki bode takoj po podpisaniu pogodbe skupaj stopila. Do sklepanja končne trgovske pogodbe, na vsak način pa do preteka 6 mesecev po sklepu splošnega miru se uredi medsebojni blagovni promet s provizorično pogodbo, ki se jo zamore od 30. junija 1919 naprej vsakih 6 mesecev odpovedati. Ta pogodba določa zlasti prosti prevoz v Azijo, posebnost v Perzijo.

VIII. Uresničenje javnih in zasebnih pravnih odnošajev, izmenjava vojnih vjetnikov in civilnih internirancev, vprašanje amnestije ter ono v roke nasprotnika prišlih trgo-

vinških ladij se uredijo v posebnih pogodbah z ukrajinsko ljudsko republiko.

IX. V tej mirovni pogodbi sprejeta določila tvorijo nerazrušljivo celoto. Mirovna pogodba stopi svojo ratifikacijo v veljavo.

To je bistro med osrednjimi silami in novo uresničeno ukrajinsko republiko sklenjene mirovne pogodbe. Najpomembnejše je seveda točka, ki določa primerne gospodarske odnošaje med silami. Kajti Ukrajina je bila vedno najbogatejša dežela nekdanje Rusije, čeprav jo je carska in pozneje boljševiska vlada v političnem oziru grozovito zatirala. Bogate zaloge živil nam bodejo prav dobro došle! Pa tudi drugače je ta prva mirovna pogodba v svetovni vojni velevažna; zlasti nam daje zagotovilo, da v doglednem času nimamo pričakovati nobene nevarnosti iz vzhoda. Med svoj čas pan-slavistično Rusijo, ki je danes seveda anarhistična, in nami leži nova država Ukrajine, kateri želimo procvit in notranji mir, da zamore pomagati pri zopetnemu uresničenju kulturnega blagostanja!

Vojna z vsu Rusijo končana.

Demobiliziranje ruskih vojnih sil.

K.-B. Brest-Litovsk, 10. februarja. Za obravnavo političnih vprašanj vpostavljena nemško-avstro-ogrsko-ruska komisija obdržala je včeraj in danes seje. V današnji seji komisije naznanil je predsednik-ruskega zastopstvu po naročilu svoje vlade, da Rusija opusti formalno mirovno pogodbo in da izjavi vojno stanje kot končano, ter da odredi takojšno demobiliziranje ruskih bojnih sil. Za iz tega položaja izvirajoče nadaljne pogovore med silami četverozveze in Rusijo glede načina medsebojnih diplomatskih, konzularčnih, pravnih in gospodarskih razmer pokazal je g. Trocky na pot neposrednega občevarjanja med udeleženiimi vladami in na v Petersburgu se nahajajoče komisije sil četverozveze.

* * *

S tem je torej vojno stanje med nami in našimi zavezniki na eni strani ter med Rusijo na drugi strani končano. To je bilo pričakovati od trenutka, ko je novo uresničena ukrajinska ljudska republika sklenila mir z osrednjimi silami. Velikanski pomen te odločitve se bode zamogel šele pozneje oceniti. Na vsak način se nahajajo zdaj Rumunska ter ostali vojujoči se balkanski narodi v hudi stiski ter bodejo morali prej ali slej tudi prositi za mir! S tem je napravljen prvi, velepomembni korake, v dosego stalnega svetovnega miru, za katerega se je toliko človeške krvi prelilo in toliko nesreče povzročilo!

Izdajstvo od Canzana.

(Vprašanje posl. R. Marckhl in tovarišev na deželnoobrambenega ministra v zadevi izdajstva pri Canzanu na južno-zapadni fronti.)

Že v nekem pred kratkim od druge strani vloženem vprašanju se je govorilo o pri Canzanu na južno-zapadni fronti izvršenemu izdajstvu.

Kakor znano, se je izjalovila končna izvršitev izdajalskega načrta, ki je našim hrabrim četam, zlasti nekemu zgornje-avstrijsko-salzburškemu in nekemu bosno-hercegovinskemu bataljonu mnogoštevilno krvavih žrtev stal in ki vsled svojega obsega ter krajevne situacije bi zamogel imeti skrajno nevarne posledice, na hrabrem zadržanju dolžnosti zavednih, požrtvovalnih oficirjev in vojakov in aa učinkujočem nastopu naše artiljerije.

Od popolnoma zanesljive strani se je podpisanicu sporočilo, da je ta izdajalski načrt c. kr. oberlajtnant Ludvik Pivko izmislil in da so bili pri njemu poleg večjega števila podčastnikov udeleženi tudi 3 češki oficirji (Seleni, Jirsa in Kohousek).

Oberlajtnant Pivko je Slovenec in v svojem civilnem poklicu srednješolski učitelj v Mariboru. Po zajamčenih govorcih je njegovo sramotno izdajalsko počenjanje vodilo do razkritja neke prave zarote v zaledju.

Čeprav je žalostno, govoriti javno o takih dogedkih, se to ne more opustiti, ker ti dogodki označujejo, da se pri oddaji važnih zaupnih vojaških služb še vedno ne ali pa le v nezadostni meri na prepričanje in prejšnje življenje dotičnih oseb ozira. Pač spada med najžalostnejše pojave, da je povzročil slovenski vzgojitelj mladine tako zločinsko podjetje, ki nam je zautoglo škodovati v obeh naših zaveznikov in ki je zahtevalo težke žrtve na krvi domovini zvestih, svoje dolžnosti zavednih čet. Pri temu se ne sme pozabiti na skrb glede duha, ki ga je zamogel podati takšni vzgojitelj mladine njemu zaupani učeci se mladini.

Brezobzirno razkritje takih dogodkov je že zaradi tega potrebno, da ss od veleizdajalskih idej in nakan še nedotaknjnim ljudskim elementom vso zanikernost in propalost postopanja svojih izdajalskih rojakov pred oči pelje.

Skrb za učinek javnega pogovora o takih dogodkih na naše zunanje sovražnike ni na mestu, ker ti — hvala njih zvez z izdajalskimi elementi v zaledju — so itak že podučeni in — kakor razni pojavi v sovražnem inozemstvu, tako n. pr. uresničenje češko-slovaške armade na Francoskem in ednaki pojavi v Italiji dokazujejo — v lastno sramoto propalost teh izdajalskih elementov v svojo korist vporabljajo.

Podpisani stavijo torej na Njeg. ekselencu g. deželnoobrambenega ministra vprašanje:

1. Ali hoče Njeg. ekselencu posameznosti izdajalskega postopanja pri Canzanu in njegove morebitne zveze z domovini sovražnimi dogodki v zaledju pod določitvijo imen, pristojnosti in civilnega poklica brezobzirno visoki zbornici naznaniti?

2. Ali hoče Njeg. ekselencu naznaniti, ako se je preskrbelo, da uprava poduka o uspehu tozadevne preiskave izve, da pride v položaj, tudi od svoje strani glede oberlajtnanta in srednješolskega učitelja Ludvika Pivko potrebne konsekvence potegniti?

Dunaj, 5. februarja 1918.

Podpisi.

Tedenski pregled.

Štajerske vesti.

Zadnji „Slov. Gospodar“ kar besni in divja kakor pijani derviš in bi našega urednika g. Linhart a najraje v žlici žegnane vode potopil. Le počasi, počasi gospodje „jugoslovaškega“ naziranja. S psovkami in lažmi se prav ničesar ne dokaže. Psovke in laž so le orodje moralnično propalih duš, ki jim ni ničesar več sveto, ki zlorabljajo vse v svoje politične namene, ki pljujejo na katoliško vero, na avstrijsko domovino, pa tudi na resnico in poštenost, ako se gre za njih politične koristi. Taki „argumenti“ nam torej prav nič ne imponirajo... Pijani derviši okrog „Slov. Gospodarja“ dokazujejo s svojim besnim psovanjem, s svojimi prav balkanskimi manirami, da so bili na Brenčičevem shodu v srcu zadeti, da so doživeli veliki politični poraz, ker jih slovensko ljudstvo razven nekaterih hujskačev samo ne mara! Slovensko ljudstvo si je ravno še vedno ohranilo ljubezen do domovine in zvestobo do cesarja. In to zdravo jedro našega slovenskega ljudstva ne bode nikdo pokvaril, ne s psovkami, ne z „jugoslovaško“ hujskarjo!

Iz Kance (Gams) pri Mariboru poroča „Marb. Ztg.“: Tudi pri nas cveti sleparija z nabiranjem podpisov za „Proč od Avstrije.“ Laže se kmetovalcem, da se gre za podpise za mir. Eden nabiralec podpisov je posestnik Jožef Murk, kateremu pomaga neka Frančiška M. iz Šobra. Koliko časa bodejo

naše politične oblasti še gledale na to hujskarijo in ljudsko sleparijo, ki bije kazenski postavi v obraz? Morda tako dolgo, da temu gibanju ne bodo mogle več konca napraviti!

C. k. pismonoša za „Proč od Avstrije.“

„M. Z.“ piše: Pridni nabiralec podpisov za jugoslovansko „Proč-od-Avstrije“ izjavlja je mariborski c. k. pismonoša Stramšek. Kot avstrijski državni uslužbenec nabira med svojo službo podpise za raztrganje Avstrije! Neverjetno je, da obdrži mariborska poštna uprava tacega človeka le še en dan v službi. Stramšek je večinoma podpise ženskih nabiral, ki jih je dobil s vsem mogočim besedičenjem. Istotako nabira podpise c. k. pismonoša, ki raznaša pošto v Krčevini pri Ptuj. To so pač čedni avstrijski državni nastavljenici, ki nabirajo podpise za raztrganje Avstrije. Saj jim nikdo ne brani, da gredo v Srbijo ali k ruskim boljševikom. Ednako nabira podpise v Ptuj nekak ženska Skuhala, katere mož je uradni pujske posojilnice. S kakimi lažmi delujejo ti „Proč-od-Avstrije“ hujskači, se vidi n. p. iz tega, da je več dni nabirala po deželi podpise nekak Liza Pestišek, kuharica mariborskega predsednika okrožne sodnije dra. Kočvarja. Svojemu očetu se je ta ženska nalažala, da ji je dal g. dr. Kočvar dopust za nabiranje podpisov. In tako se godi tudi v drugih krajih.

„Prokleti pes.“ Te dni enkrat prišlo je nekaj gospodov iz Ptuja v Maribor, med njimi tudi naš urednik g. Linhart. V mestu so srečali celo vrsto še prav mokronosih šolarjev gimnazije, od katerih se je le enega spoznalo. Dečki so v otroški predrznosti po ulicah izzivali. Seveda se živa duša ni zanje zmenila. Ko so pa dotični gospodje popoldne prišli na kolodvor, stala je ob vlaku cela vrsta teh fantkov, ki so precej glasno zopet izzivali. Eden teh fantkov je hotel izreči tudi ime našega urednika, a ko se je ta obrnil, je le še „Lin . . .“ zajecjal in potem raje obmolnil. Pozneje se je izvedelo, da je eden teh fantalinov zaklical poluglasno tudi „prokleti pes“, katera ljubeznjivost je pač veljala našemu uredniku. Mi se pač nad takimi otroško-pobalinskimi infamijami ne zgražamo ali vznemirjamo. To je pač vzgoja, ki jo je razširil med mariborskim slovenskim dijaštvom zločinski izdajalec Pivko, ki je naše vojske s svojim izdajalstvom gnal v smrt in prodal Lah. To je duh veleizdaje! — Proti smrknolom — med njimi se je odlikoval zlasti znani predrzni pujski šolar Kaukler — se bodemo že sami branili. Ali proti razširjenju Pivkovega duha se mora avstrijska oblast braniti!

Brenčičeva zaupnica. Zadnji „Slov. Gospodar“ je napolnjen z nesramnostmi. Ali najnesramnejša laž je pač trditev, da se je Brenčič na shodu na Svečnico od zborovalcev izrekla zaupnica. Resnica je, da je Brenčič moral shod končati, ker so ga oblastveni organi razpustili. Resnica je nadalje, da se Brenčič ni upal dati zaupnice niti na „glasovanje, kakor tudi ne „jugoslovanske deklaracije.“ Resnica je, da se je shod končal brez vsacega glasovanja. Mi Brenčiča gotovo nismo nikdar resnim smatrali, ali smatrali smo ga za človeka, ki ne laže vedoma in nameoma. Ako pa Brenčič zdaj ne popravi „Gospodarjevo“ laž o njegovi zaupnici, potem vemo, kaj imamo o temu spuheljskemu modrijanu soditi.

„Predsednik“ Kuhar. Na Brenčičevem shodu je hotel spuheljski modrijan sam predsedovati in obenem govoriti; to je seveda prav previdno, kajti Brenčič je kot poslanec „nedotakljiv.“ Naš urednik Linhart pa je Brenčiča na podlagi postavnih določil prisilil, da je moral pustiti drugega predsednika izvoliti. In izvolilo se je posestnika Kuharja, ki se je sicer z vsemi štirimi branil, ki je pa naposled moral vendar igrati vlogo Brenčičevega odrešenika. Mi nimamo nič proti Kuharju; možakar ni kriv, da se ga zdaj na stara leta zlorablja v politične namene „jugoslovanskih“ hujskačev. Ali v „Gospodarju“ se piše tako, kakor da bi Kuhar bogve kako modro vodil zborovanje. V resnici pa je izpregovoril na

celem shodu komaj deset besed in se te mu je moral spuheljski modrijan Miha v uho zašepetati. G. Kuhar zna predsedstvo zborovanja tako voditi, kakor zajec na gosle igrati.

Mihova požrtvovalnost. Naš poslanec Miha Brenčič je na shodu mnogo govoril o temu, da je grozno veliko žrtvoval za domovino. Glavna „žrtev“ je pač ta, da dobi vsak mesec kot poslanec 1000 kron plače iz denarja davkoplačevalcev. Da se je to doseglo, je pač njegovo „gospodarsko delo.“ Druga njegova „žrtev“ pa je ta, da je Miha v Spuhlju pred oblastjo skrnil žito, da je bil pri temu proti postavnemu prikrivanju žita zaslužen in kaznovan . . . Tako „požrtvovalnost“ — to je g. Linhart že na shodu povedal, — je pač prav čudna in smrdi precej po sebičnosti. Miha, Miha, kam misliš?!

Na Brenčičevem shodu v Ptuj je bil navzoč tudi poslanec Pišek. Mož se je pač sramoval žalostne vloge spuheljskega modrijana in se ni niti pokazal, kaj šele da bi se oglašil k besedi. To je pač zanimivo. Istotako zanimivo pa je, da je Brenčič takoj po razpuščenem shodu izginil „kakor kafa“, da je zapustil svoje oboževalce v največji nevarnosti in se je skrtil kakor miš . . . Res je, ljudje take korajže res ne slišijo na fronto, kjer bi morali braniti avstrijsko domovino; taki ljudje se morajo kriti za ženske predpasnike in morajo tam voditi boj za „Jugoslavijo . . .“

Mariborski lump — da govorimo v žargonu katoliškega „Slov. Gospodarja“ — še vedno taji, da je imenoval junaške naše vojske 87. regimenta „šnopsarje.“ Verujemo, da je prismonenemu „Gospodarju“ ta psovka danes neprijetna, kajti vojaki 87. regimenta bodo prišli enkrat nazaj in bodo obračunali z njim. Kdor čita naš list, ta ima črno na belem dokaze, da je „Gospodar“ v resnici psoval vojske 87. regimenta za „šnopsarje.“ In tega mu junaški vojaki ne bodo nikdar pozabili. — Mariborski lump pa se togoti tudi nad našo opombo, da se povečuje z vsakim dnevom število naših prijateljev in odjemalcev. Kar histeričen in božjasten postaja „Gospodar“ nad tem dejstvom. To mu seveda prav nič ne pomaga. Resnica je, da je naš list med vojno izredno veliko na število odjemalcev, še več pa na vplivu pridobil. To je pa tudi razumljivo, kajti naš list se ne poteguje za uredničenje srbske „jugoslovanske“ države, marveč za nerazrušljivo Avstrijo. In zato bode ostalo pošteno avstrijsko misleče ljudstvo vedno na naši strani!

Prepovedani „jugoslovanski“ shod v Celju. Mariborski duhovniški politik dr. Korošec menda že res misli, da je „jugoslovanska“ država že uresničena in da je on njen komandant. Zato postaja njegova hujskarija že naravnost nevarna in vključ vseh ponižnosti jo mora naša oblast polagoma vendar že sama videti. Tako je poskusil dr. Korošec pred kratkim svojo hujskarijo tudi v Celju razširiti. Ta poskus se mu je pa temeljito izjalovil. Z ozirom na velikansko razburjenje, ki vlada proti dru. Korošču, zlasti odkar je tako brezobzirno hujskal proti Celjanom in avstrijsko mislečemu prebivalstvu sploh v St. Petru, ki bi pa gotovo tudi vodilo do nasilnosti in izgredov, — je celjski mestni urad od Korošca za 4. t. m. k. „Belemu volu“ sklicano „jugoslovansko“ zborovanje enostavno prepovedal, to pa z ozirom na javni red in mir. Proti tej odredbi se je na c. k. namestnijo brzojavno rekurz vložilo, kateremu se pa ni ugodilo z ozirom na javno nevarnost tega zborovanja. Klerikalci so skušali zdaj zborovanje pod napačno zastavo obdržati. Za dopoldanske ure istega dne sklicali so v isto dvorano neko zborovanje ljubljanske „Zadružne zveze.“ Predsedstvo je vodil bivši nemški pridigar iz Celja, profesor teologije dr. Hohneck iz Maribora, kot glavni govornik pa je nastopil neki ljubljanski duhovnik. Zanimivo je in značilno, da ravno duhovščina v prvi vrsti razširja hujskarijo na Spodnjem Stajerskem, kakor je tudi iz tega slučaja razvidno. Da ni manjkalo kot dekoracije zastopnika lajkov, prišel je tudi poslanec

Pišek, ki se je kot „tih figura“ tudi naš ruskega ščenega Brenčičevega shoda v Ptuj udam kožil. Povzročitelji tega shoda, na kateremba er je govorilo o boju proti mestam in trgovinam hujskalo stan proti stanu, skušali so s ovice skupaj zadržati in prepovedani s vključ prepovedi obdržati. Ta poskus pa mestni urad preprečil. Zborovalce se je zozorilo, da naj dvorano zapustijo. Odstarso se tudi, ali zapeli preje prepovedano p Ceslavistično pesen „Hej Slovani“ z znano asovar tico „Črna zemlja naj pogrezne vsacega dočočurja.“ To označuje duh in smer tega ato torovanja. Celjski župan g. dr. v. Jabornadošel je sam na lice mesta, kjer se je zvelika množica ljudi, deloma nahujskane imaske iz okolice, ki so se hotele prepovedanogv zborovanja udeležiti, deloma pa radovednalstva. Le potrpežljivosti oblasti se je srečilo, da razprši brez nasilja nahujskamnožico. Zanimivo je, da se celjski Slovasvako niso udeležili tega zborovanja; seveda, kma z enhujskajo in podjio v nesrečo, sami pa to nvarujejo svojo kožo. V prvaškem časopisnjzdej seveda na vse pretege kriči in tuli, kor da bi se bila Slovincem bogve kakor sekrivica zgodila. Zgodilo se pa ni ničesar dorabljeza, nego da se je tudi Koroščevo ga ljudepozorilo, da se mora oblasti pokoriti, da ničezivimo na Avstrijskem, ki je pravna država.

Razno.

Omejitev italijanskih vojnih smotrov. „Križava.“ Volksztg.“ opozarja, da so Italijani nezavoljni z zadnjimi govoroma Lloyda Georgea in Wilsona, ker Anglija in Amerika ne trujeta vsem zahtevam Italije in nasprotujeta v tem oziru tudi Franciji, ki Italijepodpira. V Londonu so se spomnili neznaneganasprotstva med Italijo in Jugoslaviani. Lloyd George in Wilson sta pač govak narila o upravičenih željah Italije po združočenjenih rojakov pod tujim gospodstvom, a mislijoz besedico se nista spomnila ozemeljskavzhodnem bregu Adrije. Zanimivo je, ker egarzdaj tudi v Italiji pojavljajo glasovi, naj noslItalija odpove svojim željam na vzhodnamnembregu Adrije in naj se zadovolji le z nekakrimirimi oparališči. Najjasnejše je pisal „Corri della sera“, ki pravi, da mora Italija izhiraako vzdržuje svojo zahtevo, da se vse trodne aspiracije izpolnijo in si zato nakopsovraštvo jugoslovanskih narodov, ki so manidovolj za navdušeno vojsko ob prvi prilijkar, bi Avstrije rešilo. Če si pa Italija hupridobiti prijateljstvo, mora izpolniti, karhtevajo. Italija zahteva predvsem to, karaje knez Bülow ponujal avstrijskega ozemepred vojsko, dalje Trst, Istro, Pulj, strategna in komerčna jamstva v Adriji. Da bi jugoslovani delovali, se jim mesto ozkega paob obali ponudi cela Dalmacija, izvzemšikaterih strategično važnih točk. — Velezanimivo je, ker Italijani še vedno hrepenejslovanski zemlji. Italijani torej še vedno midovolj tepeni! Taki se delajo, kakor da zmagali! „Jugoslovanski“ izdajalci in hujskajmizdaj vidijo, da se gre Lahom še vedza našo zemljo.

Za Veliko Poljsko. Iz Varšave poročalvovski listi: Izdal se je oklic 178 poljskiddruštev, ki zahteva: 1. Ponovi naj se politično, gospodarsko in vojaško neodvisna Polska v mejah, ki omogočajo gospodarski predek z dohodom k morju. 2. Ustanovi m se prostovoljna zveza svobodnih narodov ozemlju nekdanje poljske države, narodi m občejuje medsebojno potom poljskega držanega zbora z deželnimi zbori teh narodobrez tujega vpliva. 3. O organizaciji državo njenih mednarodnih odnošajih in pogodbah odloča postavodajalni deželni zbor, ki naj se izvoli po demokratičnih načelih. Vsak pritisk od tuje strani, navzočnost tujih armad in oblasti se mora odpraviti. Poljskaki bi se ustanovila brez poljskega naroda inproti njegovi volji, se ne bo nikdar s svojim položajem zadovoljila in bi neprestana ogrozala evropski mir. — Poljaki so res prokletiponižni. Najboljša avstrijska in nemška knje tekla za njih zemljo, od nas so bili rešenjskter s

od ruskega biča, — zdaj pa hočejo osrednjim silam komandirati. S to poljsko žlahto bo treba energično besedo izpregovoriti!

Ne podpisujte „jugoslovan-ske“ pole!

Cesarska oblast ni odredila nobenega glasovanja med preprostim ljudstvom glede bodoče sestave naše domovine Avstro-Ogrske. Zato to podpisovanje

nima nobene veljave

in ima edino ta namen, da bi povzročilo neanalogo v vrstah poštenega avstrijskega prebivalstva. Nabiranje podpisov pa je tudi

protipostavno

in vsak nabiralec podpisov zamore priti pred kazensko sodnijo. To pa tembolj, ker se to nabiranje vrši v mnogih slučajih

na sleparski način,

ker se nevedne ženske in otroke v ta namen ruzorablja, ker se govori o rekviriranju in obegardu ta ljudem gradove. V resnici pa se ne gre da se za ničesar drugega nego za

razrušenje Avstrije

in za uresničenje neke nove „jugoslovan-ske države“, ki bi bila v prvi vrsti srbska

Nikdo

orej naj ne podpisuje te pole, pa jih naj prinese kdorkoli, nikomur se ne pustite zapeljivati na

protiavstrijsko pot.

S to „jugoslovan-sko“ hujskarijo se na vsak način podaljša vojno in onemogućitvijo častni mir. Kajti naši sovražniki, a njih mislijo vsled te hujskarije, da je res veliki elj nadel avstrijskega prebivalstva protidomovinskega misljenja. Naši nasprotniki mislijo, da naj semo slabi in razdruženi, da smo revolucijske-odnema mnenja!

Naš cesar

je v prestolnem govoru jasno povedal, da si bomo svoj dom sami uredili.

To je pravo načelo in edino na tej podlagi zamoremo doseči čimprejši in čimugodnejši mir!

Zato ne podpisujte protiavstrijske „jugoslovan-ske“ izjave, kajti trpeli bi sami z vso domovino velikansko škodo!

Gospodarske stvari.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi z znamenji z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 16. februarja: Vuzenica**, okr. Maribor; Brežice (svinjski sejem).

Dne 19. februarja: Pišece**, okr. Brežice; Zgornja Poljskava**, okr. Slovenska Bistrica; Ljutomer**: Voitsberg**: Murau*; Ormož (svinjski sejem); Badgona*.

Dne 20. februarja: Imeno (svinjski sejem), okr. Kozje; Ptuj (svinjski sejem).

Dne 21. februarja: Breg pri Ptuj (svinjski sejem).

Dne 22. februarja: Sv. Vid ob Vogau**, okr. Lipnica; Teharje**, okr. Celje; Rogatec (svinjski sejem).

Dne 23. februarja: Slovenji Gradec**, Brežice (svinjski sejem).

Vodilo za pašo prašičev in plemenskih svinj.

1. Za pašo sta najboljša detelja in mehka trava, dokler so rastline mlade in mehke.

2. Z rastočim letnim časom so deteljni pašniki boljše od travnih pašnikov. Novo nasejana deteljišča so pozno poleti in v jeseni izvrstni pašniki za svinje.

3. Z mlado in mehko pašo se plemenske svinje lahko redijo. Dojnim svinjam se mora hrane dodati.

4. Ko se začne trava klasiti in detelja dreveniti, treba je piče dodajati. To se naj zgodi pri mladih svinjah prej kakor pri starih.

5. Ob vlažnem vremenu in pri mehkih pašnih rastlinah bodi čas za pašo krajši, približno 1 uro. Čim bolj suho je vreme, čim trjše so pašne rastline, tem več časa rabijo svinje, da se napasejo.

6. Najboljši čas za pašo je rano jutro ali večer pred solničnim zahodom. Spomladi se lahko ob vsaki dnevni dobi pasi, najbolje zjutraj, opoldne in zvečer. Ob vročem vremenu najbolje dvakrat zjutraj, dvakrat popoldne, ob 10. ure dopoldne do 4. ure popoldne bodi prestanek.

7. Dokler so svinje lačne, se pasejo, ko so site, začnejo rovati in se naj poženejo v ograjo, da ne kvarijo pašnika. Nekatere svinje rijejo vedno, takšne se morajo zakrogeliti (zatrnkati). Pri drugih svinjah tega ni treba storiti, ker je to trpinčenje in živalim škoduje.

8. Svinje, ki tehtajo 80—100 funtov, se pri dobri paši lahko popolnoma same redijo. Mlajšim živalim je treba piče prilagati.

9. Neobhodno potrebno je, da dobijo pasočje se živali v odmorih senčnato zavetje. Vode za pijačo in kališanje morajo vedno imeti.

10. Ako se radi trdih pašnih rastlin ali iz drugih razlogov mora piča prilagati, zgodi se to najbolje zvečer ali opoldne. Na vsak način se poženejo svinje lačne na pašo.

11. Neobhodno potrebno je, da se vsaka žival tudi pri dobri paši opazuje, da se preprečijo izgube. Pri slabi paši in vročini je treba se natančneje opazovati in se ne sme predolgo odlašati s prilaganjem piče, ako je potrebno. („Gosp. Glasn.“)

Gospodarski svetnik H. Kolahl, Zernickow.

Natrijev bisulfit kot nadomestno sredstvo za žveplo.

Vsled vojnih razmer trpimo pomanjkanje raznih potrebščin, kakor tudi zlasti pomanjkanje žvepla za žveplanje sodov in vina.

Od mnogih, od raznih strani priporočenih nadomestnih sredstev za žveplo pride v prvi vrsti o pošto natrijev bisulfit, beli močno po žveplenem dvokisu dišeči prašek, ki smo ga doslej uporabljali le za ozdravljenje rjavečih vin.

Natrijev bisulfit ali žveplenokisli sodik je prenasičena spojina žveplovega dvokisa z natrijem (sodikom). Že na zraku se hitro razkraja in oddaja žveplov dvokis, to je tisto spojino žvepla s kisikom, ki se razvija ako žveplo gori, ki je dušek, brezbarven plin.

Se hitreje se to godi, če se natrijev bisulfit pomeša s kako kisló tekočino (na. pr. z vinom). Močnejša (vinska) kislina prepodi žveplov dvokis iz rahle spojine s sodikom in se z njim sama spoji. Tako oproščen žveplov dvokis učinkuje ravnokot, kakor oni, ki se razvije v sodu, ako v njem sežgemo žveplo. Iz tega sledi, da se da z natrijem bisulptom vino ravnokot žveplati kot z žveplom.

Da, natrijev bisulfit ima še mnogo prednosti pred žveplom. Prva prednost je ta, da ga lahko natančno odtehtamo in tako natančno vemo, koliko žveplovega dvokisa vinu dodamo, kar pri porabi žvepla ni, ker en del žveplovega dvokisa, ki se ne da določiti iz sode pri natakanju vina, zopet odide.

Vinski zakon dovoljuje, da se sme pri zdravljenju obolelih vin porabiti največ pet gramov (1/2 dk) natrijevega bisulfita na sto litrov vina. Ta množina v vsakem slučaju, to je naj si bo vino podvrženo rjavenju, služnosti (vlačljivosti) ali drugi bolezní, zadostuje.

Če hočemo pa zdravo vino zažveplati, kar se pri pretakanju vedno priporoča, da obdrži vino svojo svetlo barvo in da se rajši ucisti, potem zadostuje polovica te množine bisulfita, torej 2 do 3 g na hl.

Druga prednost natrijevega bisulfita je, da se z njim vino lahko zažvepla, na da bi ga bilo treba pretakati.

To pride zlasti pri vinih prav, ki so podvržena rjavenju in ki jim zrak, kojega se vino pri pretakanju več ali manj vselej nasrka, škoduje.

Natrijev bisulfit se razmeša v kozarcu vode, nato se raztopina vlije v vine, z njim se dobro premeša in žveplanje je izvršeno.

Edina napaka natrijevega bisulfita je, da se na zraku hitro razkraja in postaja vedno slabši. Zato se ga mora braniti v dobro zaprti posodi, najboljše v steklenici s širokim grlom, kakor jih na pr. rabimo za ukuhavanje sadja. Seveda je treba steklenico z zamaškóm iz plutovine, ali pa vsaj s tesno prilegajočim pokrovom dobro zamašiti.

Medtem, ko je raba natrijevega bisulfita za žveplanje vina že davno znana, se natrijevega bisulfita doslej ni rabilo za žveplanje prazne posode, ki ima namen, da se obvaruje posodo pred škodljivimi glivicami, zlasti pred plesnobo.

V 50. štev. „Allg. Weinzeitung“ iz leta 1917. priporoča g. dvorni svetnik Karol plem. Portele, referent za vinarstvo v c. kr. kmetijskem ministrstvu na Dunaju, natrijev bisulfit tudi za žveplanje praznih sodov.

Vsakemu umnemu kletarju je znano, da je treba sod takoj, ko ga izpraznimo, dobro pomiti, posušiti, zažveplati in zabiti in da je le tako mogoče sod ohraniti pred pustim duhom ali pred plesnobo. Pri gorenju žvepla se razvijajoč plin, žveplov dvokis, zabrani razvoj škodljivih glivic na lesu in sodu in ohrani sod pred pokvarjenjem.

Iz prakse vemo, da je treba za enkratno žveplanje sodov vzeti pri manjših sodih (do 6 hl) 5 g, to je pol deke žvepla na vsak hektoliter vsebine.

Pri večjih sodih se vzame žvepla lahko nekoliko manj, ker je površina sode v razmerju z vsebino veliko manjša, kajti sod od 1 hl ima notranje površine 1.69 m², sod 10 hl vsebine 6.6 m² in sod 100 hl samo 22 m² površine. Zato zadostuje za konserviranje lesa vesa velikih sodov razmeroma veliko manj žvepla kot pri malih sodih, in sicer: za žveplanje 10 hl sodov 25 do 30 g (3 deke) žvepla in za žveplanje 100 hl sodov samo 100 do 120 g (10 do 12 dkg) žvepla.

Ker žveplov dvokis iz sode sčasoma zopet izhlapi, ozir. se izpremeni v drugo obliko, je treba žveplanje vsaka dva do 3 mesece ponoviti.

Ker se pa pri žveplanju sodov nabere v njih, zlasti po večkratnem žveplanju, preeejšnja množina žveplove kisline, ki ki na okus vina slabo vplivala, je treba pred zopetno uporabo za vino sod dobro pomiti, če pa že dolgo časa ni bil v rabi in je bil večkrat žveplan, se priporoča sod bodisi s čisto vodo, ki smo je dodali nekoliko sode, izlužiti.

Ako rabimo namesto žvepla za žveplanje sodov natrijev bisulfit, potem se to zgodi na sledeči način:

Izpraznjen sod od vina najprej dobro pomijemo potem ga pa pustimo nekoliko časa (2 do 3 dni) da se posuši.

Nato vzamemo toliko vode, kolikor je treba, da se z njo sod po dogah in dneh dobro pomoči (oplakne). V tej vodi raztopimo primerno množino natrijevega bisulfita, kar se ravna po velikosti sode, ki ga je zažveplati.

Na vsak hl (100 litrov vsebine) vzamemo pri manjših sodih (do 6 hl) 10 g (eno deko) natrijevega bisulfita, pri večjih sodih lahko nekoliko manj. V splošnem se lahko reče, da se potrebuje za žveplanje praznih sodov bisulfita še enkrat toliko kot žvepla.

S pripravljeno raztopino natrijevega bisulfita v vodi na to sod dobro izplaknemo. Najbolje, da nalijemo raztopino v sod, sod zamašimo in ga toliko časa semtertja kotamo, da se po dogah in dneh s to tekočino povsod dobro pomoči.

Sod ostane zabiti in je potem varen pred pokvarjenjem. Po preteku 2 do 3 mesecev, sploh vselej takrat, ko sod, če ga odmašimo in poduhamo, ne diši več po žveplovi sokislini, je treba žveplanje ponoviti.

Velike sode, ki imajo vratica, zažveplamo z natrijevim bisulfitom tudi lahko na sledeči način:

Odtehtano množino natrijevega bisulfita (6 do 8 g na hl) stresemo v kako lončeno skledico in jo polijemo s kozarcem stanjšane solne kisline. Nato vratica hitro zapremo in tudi veho (najbolje že poprej) dobro zamašimo. Močnejša solna kislina prežene iz natrijevega bisulfita.